

Latweeschu Awises.

49. gaddagahjums.

No. 14.

Trefchdeenā, tannī 8. (20.) Aprilī.

1870.

Latweeschu Awises lihds ar fawrem peelikumem maksa par gaddu 70 kap. fudr.

Zelgava pefuhvoh	1 rubl. f.
zittur aissubtoht ta lappa ween:	70 kap. f.
ekspedīzija:	19½ kap. f.
pasta nauda:	10½ kap. f.

pavissam: 1 rubl. f.

Kas us fawu wahdu apstelleb 24 effemplarūs, wehl weenu dabuhs lahti parvelli. Ja-avstelle: Zelgava anischu nammā pee **Daniels Minus**, teatera un wehvera eelas stuhi un pee **Dr. Buchholz**, leelā Alesander eelā Nr. 18. Wissi mahaltaj, stobmisteeri, pagasta valdītāji, kriehwei un zitti loutas draugi teek lubgti, laj laffitajeem apgāda apstelleshanu. — Redakteera adreess: Pastor Sakranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Mahditajs: Daschadas finnas. Preeskī lutteru palibdības lahdes Zelgavas aprīkka 2c. Swirbuki. Almīguscha veemāna. Saimneeks tabla Wahrsemmē. Kaisarenes Kairīnes lattuna kleite. Kā labbi ohch? Visjaunakahs finnas. Atbildas. Labbibas un preeskī tirgus. Sludināshanas.

Daschadas finnas.

No eelksemmehm.

No Saldus pusses mums dohd finnu par grehīta darbu, kas 22. Merzā wehlu wakkara notizzis. Mās Bezeres arendaterim P., us mahjahm brauzoh, wihrs ar flinti usbruzzis wirsū un bresmigi to fāschahwīs fā kā mas zerribas, woj zauri kluhs. Nedarbneeks to brihdi nogaidijs, kur brauzejam bijis no ratteem ja-iskahpj, jo leela kahrti bijiži zellam aisswilkti preeskī un zeeti stabbōs nosstyrinata. Schnelis, kas par kutscheeri bijis pa welti ismohzīees to laukā dabuht, kamehr fungā vats gabjis palihgā. Pastarpam dīrd puišcheli, kas rattiōs palizzis fauzam, ka wihrs ar flinti nahkoht. Nu kahrti amatu noprāsdams arendateris dewees pee surgeem atpakkat, bet fleykawa tam wirsū un wiss fchahweenē tam fagohjis pawhderē. Kaut gan fahpjū pahremets fāschautais irr flinti fagrahbis un schurp un turp abbi ilgu laiku rauftijsches, kamehr fleykawa fādānsito flinti atstahdams dewees probjam un fāschauto pamettis wehl bresmigi pee galwas fāsistu gullam. Sehns bailu pahremets wissi laiku palizzis istablu stahwam, kamehr beidsoht veenahzis un nu mahjās pahrekrehjuschi. Arendateris pa tumsu pāsunis usbruzzesu un mahjās pahremets tuhlikt to usdēmis, tā kā oħtrā deenā puišis no netahlahm mahjahm tappis fānemts. Bet schis leedsahs un leedsahs. Irr eesuhītīts augstakai teesai. Ultrafī flinte atkal irr muščas waggarām peederriga un tapebz ka schis ihsi preeskī tam ar fānemto puiši irr kohpā bijis un runnas turrejuschi, tad arri waggare irr teesahm nodohs, kaut gan falkahs neko nesinnoht un flinte tam to paschu naakt effoht issagta. Lai Deems dohd, ka nebehđibas fawu algu un gallu nemtu!

S.

No Baufkas. Zetturdeen 19. Merz pulksten 3. no rihta ugguns iszehlahs Baufkas pilsmišchas Kreewin-Isia mahjās. Saimneeks nebija mahjā, un saime bij gabjuſi us riju linnus mihiſtīt; weens puifis īmehrejīs maschini, zitti puifchi un meitas tamehr, linnus no ahrdeem nonehmuſchi leekahs, deggofchu fklusu muhri atstahdam, paſnaustees. Puifis beidſis maschini īmehreht, nahk rījā un reds — ka skals no muhra kriht un ugguns linnus aissnemm. Gon grībb ugguni apspeest, bet neſpehj. Ahtrumā ugguns linnus, semmē un us ahrdeem, sagrahba un ar leefmahm wissi riju pildija. No 7 zilweleem til 5 dabuja zaur leesmahm isskreet, bet diwi behrni, weens 14 gaddus, oħtrs 8 gaddus wegs, ne warreja durvis fāfneegħt, — bet beidsa fawu muhſku leesmās. No rījas ugguns gahsahs ar warru us istabu, laidaru, klehti un wahgusi. Ħħku un mantas glahb-schana bij gandrihs ne-eespehjama. Istabas leetas, drahnas, nauda, klehti dauds labbibas, 6 birkawi linnu, ar wahdu falkoht, wiss kas pee vilnas mahju dīħwes pēderrigs, tappa no ugguns aprīhts, til daschus lohpus kahds kaiminu jīlweks bij spehjis īsrant. Saimneze, ne-avgehrbusees, ar behrninu us roħkam, waimanaja redsedama fawas mahjas, rīju, istabu, laidaru, klehti un wahgusi ugguni nosliħkstam. No 5 apdegħġuscheem, aisswedde 3 us Baufkas slimneku nammu, kur oħtrā deenā fawu garru islaida. Saimneeks, sainneze, wiħru feewas ar maseem behrnineem un atraistne nu nesinn, kur palikt un kā pahrtikt? Deewi laj irr scheħligi scheem behduzejeem un atwarr teem firdis un roħkas, kas teem palihgā laj nahk! Bet wissi kas fcho behdu notikkumu dīrd, laj no jauna apnemmaħs fargatees no wissas ap-lamas droħschibas un fuħribas, kas bresmigas behdas spehj krait.

J. Sch.

No Wentspilles finno 30. Merz, ka led dus no uppes wiss isgahjis un arri juhra wissur walla, 2 kuggi jau atnahkuschi un 7 aissgahjuschi.

"Baltij. wehst." laffam, ka preeksch jaunzellamahs Latweeshu kurlmehmo skohlas irr isredetas Salepilles agrakahs stanzjas ehkas us Daugawas krasta, 2 juhds. no Rihgas. — Schai leetai klahit mums japeeminn, ka nupat grahmata mums peefuhita, ko Latv. tautai pasibstomais. Aboling farakstijis. Grahmatainas wirsraksts irr: "Par kurlmehmajeem" un maksa 10 kap. Wissa eenahschana no schi raksta irr jaunzellamai Latv. kurlmehm. skohlai par labbu atwehleta. Wehlam tad no firds schai grahmatai dauds pirzeju, tee atraddihs paschi jaiku lassischanu un turklaht peepalihdschs pee skohlas eezelschanas. Kates draudses mahzitais labpraht apstelle-schanu apgahdahs.

Widsemmes muischneeki preeksch ne-ilga laika muhsu Rungam un Keisarim luhgschanas rakstu preekschâ likkuschi, kurea atfaulamees us wissahm tahm norunnahm un padohschanas punktehm. kahdas pee Widsemmes eenem-schanas Kreewu Keisars Pehteris tas Leelais 1710. gaddâ peenehmis un apstiprinajis un luxras tapat wissi pehzejee waldineeki pilnigi apstiprinajuschi — Keisaru luhds loj joprohjam 1) ewang. sutteru basnizai ta patti wassa buhtu atwehleta, ka Kreewu basnizai, 2) schinni semmî teesas un waldishanas weetâs rakstu weschana laj noteek Bahzu wallodâ un 3) laj landagam dalliba tohp atwehleta pee likumu dohshanas Widsemmes leetâs.

"Waldib. sunn." laffam, ka muhsu Rungs un Keisars Widsemmes muischneeki luhgschanas grahmatu nau pee-nehmis.

"Nihg. aw." par peelikkumu tai finnai, ka dimi fleykawas kahdam kurneekam usbrukuschi un kallu aigree-suschi, dohd arri to finnai, ka polizejai jau isdeweess weenu no grebzinekeem fanemt. Wedduschi to us flinneeku nammu, kur kurneeks gull, un tas to ussithmejis par fleykaw; effoht arri pee rohkas tahs kohduma sihmes. Wahrs tam Ans Biffeneek.

Lubahnes mahzitais August Peitan 28. Merz pehz ilgahm zeefchanahm irr Deewa preekschâ aigahjis.

No Pehterburgas nahl sunna, ka muhsu Rungs un Keisars luhds ar Keisareni buhshoht braukt us Krimu un no turrenes arri Kaukasiu apmekleht. Preeksch tam gribboht us kahdu laiziu no Emfes wesseliba awoteem (Bruhshôs) dsert un no turreenes tad Darmstattê raddus apzeemoht.

— Pehterburgâ bagats kaufmannis ar fawu dehlu wahrdâ Jansen irr fanemti zeeti, jo kundfini usdohmaju-schi ar pakalktaiftu papihra naudu andeli dsht. Frantschu kureeris, kas walsts darrifchanâs finnas neissi, atweddiss preeksch Jansen kohka lahdti, kas pilna ar 50 rubl. gabaleem. Bet weddoht dabujis fa-ohst, kahda tam prezze, un Pehterburgâ atbrouzis usdewis leetu polizejai, schi nu finnajusi kas tahlahk jadarra. Taggad ta leeta stahw teesu sispreeschana.

— Awiess raksta par jaunu augli, kas deenwiddus Siberijâ aug un ittin labbi warr linnu weetâ stah. Sakne stahwoht gaddu gaddeem un satru pawassar no jauna d'senn stohbru, kas stupras, baltas un spihdoschas schkeedras isdohd. Augli sauz par kendiru. Bet prastees dauds leetus un filta gaifa. Tâ tad gan mehs winnu newarrefim pee few eewest.

No Simferopoles preeksch kahda laika finnajahm, ka tur rentejä bij issagi 160 tuhfst. rubli. Taggad nu dsht, ka labba teesa no tam, prohti 129 tuhfst. irr atrasti kahdâ pilfehtueeka dahrsâ semmî eeraakti. Polizeja finnams nehmusi dahrsa lungu luhds, gribb isklauschinah, waj nau dsirdeis, kad wista tam dahrsâ naudas pautus eedehja.

No Tiflis (Kaukasiâ) raksta, ka farra spehkom, kas tur stahw, ta pawehle dohta, laj fataifahs, ka warr us wassaras laiku Keisara preekschâ tur tapt sapulzeti. Bahr-luhkochanan gan notiks us Augusta mehnest.

Wolinija jau kahdi 2000 Tschekki no Beemijas atnahkuschi un us d'shwli apmettuschees. Daschi effoht muischas pirkuschees, daschi aksal ar amateem fawu maiñi pelnoht.

S.

No ahsemmehm.

Frantschu Keisars Napoleons, kas no sawahm Keisara brihwibahm leelo pussi irr atwehlejis walsti un winnas iswehleteem, taggad gribb wisseem walsts eedfishwotajeem atprashift, waj winna nodohma irr pa prahtam waj ne. Sinnams ka buhs ar meeru, bet tapebz newatt wehl ihsti no prast, kamdeht Keisars tahdu jautaschanu gribb zelt. — Walla palstaistais prinjis Pehteris, ka dsht, effoht us Schweizi nobrauzis un tur kahdu laiku raudsihs pabuht. Tik tik Keisars spehjis winna no Parises isdabuht ahrâ, jo atbildejis us wissahm grahmatahm, deht kam schis gan laj muhloht? — Pa Parisi pulkstohbrenes nu effoht leelâ mohde, neweens pats ne-eimoht ne zeereht, fawu pistoli ne-eebahsees kulle, un kur laudihm tahdas karstas affinis, tur nelaine dris warr zeltees.

Rohmâ nei ar svehtahm nei ar grehzigahm leetahm nektuhs nekahdâ gallâ. Bahwests effoht tahds fa-ihds, nesphejohit nemas fogaidiht, to laiku, kur winna svehtumis buhs par ne-apgahschamu tizzibas gabbolu preeksch wisseem kattoseem cezelts. Awiess laffam par svehto tehuu schiimeklu stahstiu: Bahwesta pilli missu laiku tappuschi turreti schwekkohzini, kas ihsti ustizzami degg. Weenu deenu bahwests panemm lastiti rohka un eerauga tohs wahrdus, ko fabrikants uslizzis wirsu: "Infallibili" tas nosihme pa italiski: „newissami“ paleek dufmigs un laish wissu lastiti gaifa, jo bij dohmâs nehmecs, ka gribboht winna, kas weens pats newissami svehts, ussohboht. A re ka missahs! — Dsht arri schihs sunnas. ka bahwests gribboht fawam svehtajam krehslam wissu gohdbu faktah un tad pats atkahptees no amata, laj wissa pasaule reds, ka winsch nau wis preeksch few gohdu

meklejées, bet tam amatam ween, kas Kristus weetā. Ja nu atkohptohs, tad atkal peepilditohs kattolu dohmas, ka neweens pats pahwests newarroht pilnus 25 gaddus us fawa krehsla palikt, to tik warrejis apustuls Pehteris darricht. Lihds schim gau wissi irr vreeksch 25. gadda mirruschi, bet kas tad par brihnumu, kad tahdi wezzi weetā nahk! Schim pahwestam buhs 16. Juni 1870 pilni 24 gaddi, kamehr amatā stahw.

Spanija isgahjuschās nedlās atkal deewsgan raibi gahjis, jo bij nekrubschu nemfhana un laudis lohti pahrgalwigi. Kā dsirdam, daudsi irr atkal few jaunu prinzi par Lehninu usdohmajuschi, prohti Sakschu Coburg prinzi Augustu, kas effoht pilnigā wezzumā, kattolis, sen jau apbehrnojees un labbi bagats. Nekas kaitetu, bet deewsfinn waj schis kahrohs eet. — Herzogs Montpensier irr schaufchanahs deht palikts oppaksch teefahm, schim brihscham jau schandars nostahdihts pee dūrwihm, laj herzogs ne-aibehg. Kur tad nu behgs?! Senata fungem weenu deen ohmotti gahjis. Sehdejuschi wissi kohpā, te us reiss reds ka eenahk walsts weetneeks Sunners, kas isgahjuschā goddā bij dumpineelu pulka bijis un kam nahwe nospreesta. Kungs bijis aismuzzis us Franziju un nu us reis atkal klah, apschdees atkal us fawa krehsla, it ka tam nekas nebuhtu jabihstahs. Wissi palikkuschi bahli, bet neweens arri negribbejis kertees klah, kamehr wezzi draugi peegahjuschī un potshukstejuschi auffis, soj eet, kur kahjas ness un kur galwa drohshahk us rumpja tupp ne kate. Gahjis arr.

Niħnā preeksch kahda laika laupitaji bij usbrukkuschi Wahjlemmes fuggim un leelus waras darbus isdarrijuschi. Taggad waldiba wisseem 34 blehscheem weenā funda likkusi galwas nozirst un to sohbinu aisuhtijusi fugga kapteinim par sihmi, ka wiss taifnigi isspreests.

Indija Tumpores foħdschā atkal weena atraitne sawā paganu tizzibas tumibā liħds ar nelaika wiħra libki tihſchi fadedsinajusfees. Waldiba pa weħlu to dabujust finnabt, bet kad nu schis paganu eeraddums irr zeeti aisleegts, tad arri taggad ta leeta zeeti nemta. Wissi atraitnes raddineeki, kas to us tam skubbina juschi irr eeliki us 7 gaddeem zeetumā; kas klah bijsu kahs un to kahwuschi, us 3 gaddeem.

Jerusalemē un zittas riħta pusses semmē lohti leels faufums, ta ka laudis weetahm slahpst semmē. Jerusalemē par weenu uhdens kruhsu irr makfajuschi pēbz muhsu nandas wairahk ka rubli. — Tai stiprai seemai, kas arri tur fhogad bijsi, irr pakkat nahku woffara ar tahdu karstumu. Kahds nemas nau bijis.

Nepales semmē augsta is weċċis, Englantes prinjis irr lohti goħdahts tappis; semmēs waldineeks winnaam par goħdu taifisjis leelu jakti us bresmigeem swħreem un pats ween printscham flinti laħnejis. Effoht eesħkinklojjs mahzitu tibgeri, kas leekħas dorrisees, ko ween grabb. Bet zik taħlu tatħchu taħdam swħram warr iż-żistżżejt?

Preeksch Inntern valihdsibas laħdes Zelgas was aprinka komiteja fuaneħmuji no

1. Janwar liħds 1. Miež 1870:

No Meshamuisħas pal. komitejas	50	rft.	—	kap.
" Dohbeles latw. draudses	30	"	80	"
" Lindes un Birsgalles dr.	33	"	—	"
" Sallgalles	30	"	—	"
" Nurmuisħas f. baron von Fircs	50	"	—	"
" Bobdes dr.	5	"	—	"
" Demmes dr.	20	"	—	"
			218	rft. 80 kap.

I s d o h f ħ a n a s f ħ i n n i laikā:

Palihds. laħdei Pehterburga no 1869. gada eenahk fħanahm eefuhita piffex ar	820	r.	—	f.
Schi aprink. mahzitja atraitnei un winnas 5 maseem behrnejem	200	r.	—	f.
Bastes makfa par aissuht. naudahm	1	r.	5	f.
Drukka par 1869. gadda reħkinumeem un fluddinu fħana	13	r.	55	f.
			kohpā	1034 r. 60 f.

Swirbuni.

Wissi dahrxi turretaji toħs nabaga swirbulus eeniħst un zik speħħidi rauga polistiħt un maitaħt, tapeħż, ka tee pee dahrseem dauds skahdes darroħt un it nekħħad a labbuma no teem ne-effoħt; bet to neweens nselek wehrā, ka swirbuki no stahdeem dauds skohdigu taħryu nolassa un żour to stahdu anglus no pohsta pagħlabbj. Errastibas gan usnakh, kad fhekk sagħiġi u sħekker koholu għatawahm f'mukkha kisħahm un no f'chihom labbu teesu fapuzzu; bet prahs driħs apmeerinasees, kad atgħadsees, ka bes swirbuleem Ħawwa kiesberei neweenas ohgas un ahbelei neweena ahbola nebuhtu, jo taħrypi toħs, weħl tikk aismettusħoħs, liħds ar lappahm buħtu nofokpuschi. Skaidru pahrliegħi fħanu par swirbiku derriġumu ppee dahrnejzibas doħd schis stahstins: Bruhjsu Lehninam Giurikkim tam leelajam (1712—1786) tann i dahrxi ppee „fangfu“ pils, Potsdames tuwumā bij pahrrarri pulka fmukku, gaħru wiħn'ohgu. Winsħi bij apmannijs, ka swirbuli f'hihs smekkigħahs ohgas lohti kahrigi noknahha, un tapeħż issħoflija ihpaċċu mafsu par katra swirbula galwu. Tad nu fħaż-za pa dħażu ka bliukfheja ween, un pēbz pahri nedelħam tann leelā kieni dahrxi nemmanja waixi neweena swirbula. Bet kas notikka nah-kofħha gaddā? Swirbuki bij pagallam, bet wiħn'ohgas arri! Drobjsi buħdami, taħrypi neweenas wiħn'ohgas nepmetta Lehninam, bet paschi it wissas, salla jau ap-ehda. To redsedams, Lehninach atsinna, ka swirbuli gan leels sagħiġi buħdams — dahrseem tomeħr dauds wairahk labbuma ne ka fuunuma darra, — un aissledsa

swirbusu maitaschanu sawā dahrā. Un tā no ta laika pils-dahrā atkal effoht papilnam swirbusu, bet arri wiñ'ohgu — kakkars pee kakkora.

T.

Nismiguscha peeminna.

Gribbu ihsumā weena vihra dīshwes gohjumu preekschā zelt, kas laj gan nebij Latweetis, tomehr daudseem no muhsu tautas tik dauds labba darris, ka gan klahjahs ar pateizibū to peeminneht. Tas irr wezzais skohlas pappa Knorr, kas 3 gaddus Lasdohnē un 28 gaddus Rohpaschōs sawu amatu pee lauschu apgaismoschanas strahdajis un pehdigi pee Rihgas Dohmes basnizas par kesteri buhdams, pehrn oħtrā waħfaras-sweħku deenā, 71 gaddus wezs, Deewa preekschā aigħajjis.

Michael Bernhard Knorr, d'summis Allaschu muixchā, 8. Novembr. 1798. Winnu teħws bija no Bruhfchu semmes skunstdahriseeks, kas Allaschōs scho amatu liħds sawu mirħanu goħdig i-waldija. Kad teħws bija mirris, dabu ja muħsu Knorris pateħwi, kas Lehrpatā dahriseekha weetu peenehma un tur sawu padeħlu miħlili audfinja, 11 gaddus wezs, wiñsch tikkla skunstdahriseekha mahzibā Botanikas dahrā nadoħts. Bet winnum f'hi amats nepatikka un eestabja tapeħż pee sawa maħtes braħla Fausta, Rihgā weenā bahrinu skohla. Peħz pabeigta skohlas laika mahzijahs 6 gaddus kohpmonna finnasħanu. — Sella gaddōs ismähżijahs stabbuli puħst un gitarr sphehlejt. Bes tam weħl jau jaunibā tik darbigs bija, ka kahdam kurneekam eemaksajha 50 dahlidur, laj briħwistundās to amata ismähżitu. Bet bleħdis winnu peekħra. Naudinu dabu ġis saħka bursħu dausħi, ka bija ja-atħażi meisteris ar wiflu naudu un amatu.

Bet drihs wiñnam pilseħtas dīħwie opnikka un ilgo-jahs atkal us semmehim dīħwobt. Te par laimi atnak kahdu deenu raddineeks, un uxażina winnu pee sawa drauga Lasdohnes mahzitaja par skohlmeisteri; jo balxs u dseedasħanu bija jauneħlim toħi skanki un jaħels. — Smalks Rihgas kundfini buhdams eesħakumā baidijsahs no swesħha amata un semmes darboem, bet peħzahk totħu padhomu peenehma, un dewahs plahnā u swalka un saltā seemas laikā us zellu. — Ne taħli no Lasdohnes skohlas fastoħp diwi meitsħas, kas goħwehm nefs dseħreenu us mahzitaja muixiħu. Neffenneu uż-żella nolikkusħas, taħs ġnejgħa speħlejħahs. Jauneklis, kam eegħiñnōs bija ja-eret doħmajha: kad f'hi masa mamselite buħtu skohlmeistera meita, tad gan to prezżetu; ta irr fmukka un leekħas warahk strahdnejze ne fà Rihgas mamselis. Un — f'hi patti palikka peħzahk winnam par laulatu draugu.

— 19 jau effoht meldejusħees, kas weetu un meitu kahrojoh, — ta skohlas maħte winnu fanehma, waj f'hi Rihdineeks pratišċiħ art, eżżejt un riżi kult! — „Kad Deewa man to weetu buhs nowħelexijs —“ jauneklis atbildeja, — „kad mahzisħohs wiflu!“ — Peħ-

zahk nodewa mahzitajom grahmatu un tikkla wezzam skohlmeisterim Bindemann par palihgu pedoħts. Kad meldi-nus bija eemahżiġes, palikka wiñsch par gruntigu skohlmeisteri. Għrgelu tareis nebja un gandriħi katra draudse sawi meldini tikkla v-seedati. Skohlas arr weħl neturreja un talab skohlmeistera amata darbs bija tikkai basnizā un kopejħta. Sawu semmi un winnas augħus pats ar ja-wejjeem apstrahdaja un iskuħla. Sejnā peenehma kurneekha sellus; jo no skohlmeistera amata ween lohti mas ċenahza. Bet kad tomeħr knappi pahrtikkha un Rihgas 300 dahlidri gandriħi pateħreti bija, tad ar mahzitaju palihgu dabu ja Rohpaschū skohlmeistera weetu, fur 11. April 1826 eestahja. Wezzohs Bindemannus neħma liħdi, un bij fo opbriħnoxt ar kahdu miħlestitbu snoħts abbus wezzisħus, kas bes azzu gaixxuma un bes auju jusħanas bija polikkuschi, gandriħi 30 gaddus kohpa. Dauds mahzibas no tam ween jau warreja f'meltees! — Oħtrā gaddha Rohpaschōs winnam nomiexx nedekk li laulata draudse ħene un aħħarha atritnij 1 deħlu un 2 met-tas. Nu apprezzexx oħru mahsu Dorothea, ar kuxx weenu deħlu pedfiħwoja.

Rohpaschōs winnam bija iħstais darba lauks. Skohlu saħka eerikteht, fur behni mahzijahs lassif, rakstħi, reħkinaħt, biċċebles stahsus, kifikmi. Wiħrs pats nebij neħħadha seminarā mahzijahs; bet tè Waltera mahzitajis, kam orweenu leels preks biji nespħejnejkus żellu iwest biji peħrokkas. Winfha diwnejis deenā sawu werxi semmes pa nelihdnejem pafkalneem kahpladams bija pats skohla, behrnus mahzidams un skohlmeisteri u scho amatu fataididams. Un kad redseja, ka Knorris driħs wiflu u to labvako isdarrija, peepulzinja orri Allaschu un Wangaschu draudses behrnus pee Rohpaschneekem. — Behni tikkla d'siskħak mahziti: reħkinaħna, geografsiā, dabbas mahzibā un wissawraħk — sawas doħmas pareiħi usrafisti, protokolles west, grahmatas laift. Arri Wahzu un Krewwu wallodu jau tur no fuq laikem mahzija. Un warri pateeffi fazzjiet: bija flaweta skohla, ka gandriħi ne-kur zittur, pats Waltera mahzitajis rakstitajani reiż fazzija: „Es dauds gaddus Rihgas aprinka skohlu pahrraudista is buhdams, totħu nekur taħdu skohlu un tik d'siski mahzitū behrnus ne-atraddu, ka pee sawa Knorra!“ — Dseedasħanai uż-wairħak balsħem, nelaikis bija leelu leelois draugs. Basnizā Deewa kalposħanu ar to puċċkoja; un Rohpaschū basniza buhs gan weena no taħbi pirmajjh, fur dseedasħanu peħz Punsħela meldineem eewiedda. Behni arri uż-żeedasħanu tā bija ekarfseħti, ka 3 juhdys taħli preezigi nabha, kad uż-żon to tikkla ażżejjanti. — Taħbi ja viksaxx pats neprotta klawweires speħlejt, tomeħr ne ween jaħbi hekk, bet arri dauds zittus ismähżija par kreet-neem speħlmannejem. Jo wiñnam uż-żon bija smalkas auffi, kas toħbi u nesafklannu tuħħid nokeħra.

Pawissam wiñsch Rohpaschū skohla ismähżijs: 127 draudses behrnus un liħdi 200, kas no leekha pee winna

skohlojahs. Starp scheem bija dauds no d'sillas Kreewu semmes, wissuwairahk Rihdseneekli. No winna skohlnreekeem pehzahl isnahza 1 d'akters, 3 augstu skohlu aumeisteri, dauds kohpmanni un amatu meisteri, 5 draudses skohmeisteri un ehrgelneeki, 6 d'ahr'sneeki, 3 pagasta skrihweri un dauds dauds kreetni semturri. Septimus auseklaus winsch no behrnu deenahm apghadajis un is-skohlojis.

Sawu amatu winsch ar tahdu uszichtibу isdarrija, ka to gan retti atraddihs. Jo 7 gaddus pee winna buhdams, rakstatais to nedabuja wiś redseht, ka Knorr's buhtu reiss basnizā waj skohlu truhzis. Ihstens palihgs winsch bij sawam mahzitajam, kas wissas leetōs kahrtibу un gliktumu mihleja un par 3 draudsehm dwchfeles gans buhdams ar darbeem bij leeliskam apkrauts. Skohlas brihwaiku ap seemasswehkfem winsch preeksch sewis ne-poturreja, bet pa to laiku basnizas russus rakstija un brauzā apkahrt mahjas behrnus vahrklausidams un mahzidams. Kad weenreis Widsemme mahzitaji fahla ar wissu spehku tam tores jo breeswigam d'serschanas grehkam pretti stah-tees un "sahfibas beedribas" zehla, — tad nelaikis sawā draudsē un skohla tā publejahs, ka jaunekli pa pulkeem pee winna peemeldejahs un sawus wahrdus "beedribas grahmata" — likka erakstikt. Gan pehz gaddeem beedribas atkal sudda un darbs apstahjahs, bet teesham ne-palika bes angleem un svehtibaas.

(Ais preekschu beigums.)

Kursemneeks tahlā Wahzsemme.

(Beigums.)

Tahdu deenu lassiju jaiku fluddinashanu, ka no 1 ma-hids Stam Augustam Chnhauseñe buhshoht strehlnieku svehltki (Schützenfest). Gaidiju nu scho deenu ar leelu gaidishanu. Par schahdeem svehltkeem gribbu vahri wahrdus wehl peeminocht. Tee tohp svehlti schaufchanas beedribahm par gohdu, pee tahdas beedribas ikkats warr veedrotees kam tik prahs us to nessahs. Beedribai irr sawi wirsneeki, tāpat ka saldateem. Svehltku pirmā deena wissi beedribas lohzelli eet mehrkē schaut, karsch tad par wisseem labbaki etrahpa, tas tohp par beedribas lehnina eezelts, un par gohda makfu dabuhn no beedribas preekschneeka sudraba medalli, sudraba bikkeli un wehl labbu teesu dahlderu skaidrā naudā. Lehninam irr brihw few pehz patifschanas weenu dahmu iswehleht, kas tad tohp par beedribas lehnineni nosaukta; ta arri no preekschneeka dabuhn sudraba frohni. Tahdi svehltki tur ik pachetri gaddeem tohp swinneti un tā tad tas lehninch un lehninen paleek sawōs gohda amatōs lihds nahloscheem svehltkeem, kur warribut jaunus zell; bet sunnams sawu gohda algu tee paturr. Eksch leeleem pilsehtheem beedribahm irr saws ihvats nomis preeksch tam. Eksch ma-seem kur tahda namma truhfst, testes tohp uszeltas, kur

tad pehz lehnina frohneschanas kahdos astonas deenas spehle, danzo un lustejahs.

Gaidita deena arri bij weenreis flaht. To waktaru preeksch pirmahs svehltku deenas sawakahs kahdā norunnatā weetā, kahdi diwismits beedri, un pee tam wehl dauds skattitaju kloht. Pusse to beedru bij ar flintehm, pusse ar piķa svezzehm (faklehm). Kad jau tumsch met-tahs, tad schihs svezzes tappa aisdedfinatas un wissi no-stahjahs rindās us eelas; us saldatu wihsi tappa komandeerehcts. Va to starpu arri wiss pilsehcts atspihdeja weenās uggunis ween. Wissi nommi bij puschkoti ar dauds farrogeem un no wisseem lohgeem joukas uggunis atspihdeja. Daschās weetās bij gohda wahrti taisili, un ar flaggahm un daschdaschadahm raibahm uggunehm puschkoti. Un ktrs pee sawa namma, kur tik warredams bij peekahrees kahdu spobschumu un raibumu; gor semmi at-kal dauds masas tauku lampinas degga; wiss spihdeja un mirdseja ween. Ittin preekschā stahweja beedribas preeksch-neeks Bruhschu waltschimi us garas kahrtis nedams, tad 24 regimenteris musikanti, tad atkal fakelsneeki un ais teem tee strehlnieki. Kad nu wiss bij pehz kahrtas eedallihts un no wissneeka komandeereeti musikanti fahla spehleht smulku marschu, tad wiss pulks fahla eet. Gahja spehledami ka wissi muhri trihzeja us wezza lehnina dīshwokli, un pastarpam arween schahwa ar flintehm. No lehnina panehma beedribas farrogū, un tad gahja spehledami par wissahm eelahm, kur tad pee katreem gohda wahrtiem no skattitaju pulka ar skannu faukschanu tappa sveizinati. Pehdigi to farrogū nolikla pee beedribas obersta un tad gahja ktrs us sawahm mahjabu. Ohtru deen wissi at-kal sapulzejahs melnās drebēs gehrbuschees, baltahs zeppures bij ar sassahm sihda bantehm un ohsola lappahm puschkotas, flinschu stohbru galli ar rohshem un zittahm puskehdm. Wirsneeki bij wissi bes flintehm, bet ar gareem spohscheem sohbineem, un wissi eksch melnabm strakkahm, baltahm biksehni, westehm un zimdeem; soh-binu fiknas bij no triju fehrwu bantehm. Wissi pehz kahrtas rindās mascheeredami ar musihki gahja us svehltku plazzi, kur no trijeem leelgabbalu schahweeneem tappa ap-sveizinati; wisseem azzis spiggulofja no preeka, sirdis arween jo nemeerigaki lehza, kad ta mehrkē schaufchanas slunda klahukt nahza. To preeku, ko es to wissi redse-dams, sawā sirdi fajattu nespēhju apakstikt.

Schoreis wisseem par leelu nepatikschanu kahdam schihdu jaunekli laimejahs lehnina gohdu ispelniht. Kad nu lehninch bij krohnecks, un ar sasseem lohsberu krohneem ap galwu un kameescheem puschkohcts, tad no diwi wissneekem ar musihki pee rohkas zaur wissi pilsehlu wad-dihts. Pehzahl kad lehnineni bij iswehleta, tad atkal abbi smulkols rattos ar feschi sklimeteem un preekschjahi-jeeme brauza zaur pilsehlu, tschetri wirsneeki jahta katra puse ar plikleem sohbineem us smulkeem firgeem blakku ratteem. Papreekschu brauza musihka kohris, kas ar sak-

Lahm meijahm bij puschkojees, no pakkas wehl dauds zittas karetes. Kad nu bij jaur wissu pilsehtu braukuschi, tad vechdig dewahs us to fwehtku plazzi, kur tad bij nebeidsama danzofchana un lusteschanahs. Ak lant jelle arri pee mums tahlus preekus laudis fahktu melleht un kohpt. Gan jau zellahs daschas heedribas un gobda fapulzes, bet seedu laiks wehl leekahs labbi tahlu.

Lihds ar Chnhausneeku preekeem arri mans laiks bij heidsees. Wissupapreelsch brauzu us wezza lehnina Fritschha preeka pilli, ko fawu pee wahrdha Gangsuffi, jo fahrigi gribbeju redseht to maso dihkiti ar tahm selia siwtinahm us falna galla, par ko jau Latw. aw. ap-gahdatajs stahstijis. Te nu labbu brihdi valikkun is-preezajahs par to jauku raddibinu, kas eeksch ta fkaidra uhdena ka tchummeht tchummeja un mirdseht mirdseja. Tad wehl aigahju us tahlm webjafudmallahm, kur zittureis wezza Fritschha stuhrgalwigais kaiminsch dshwojis, kas ne par ko sawas fudmalas lehninam nepahrdewa. Winnaas wehl stahw tapat ka telaik. Gahju no weena jaukuma us ohtru, kas zits pa zittu smukloks bija, un pawaddiju deenas discho pufi eeksch weeneem azzu preekeem; wehl buhtu labprah eeksch teem jaukumeem kameees, kad wehders nebuhtu fahzis rahtees. Un wehders orri irr jaflausa, ta tad waijadseja waj gribb waj ne, at-pakka us kohrteli greefrees. Atpuhtees un pa-ehdis dewohs atkal zellä, brauzu un brauzu, kamehr atkal sawu tehwusemmi atsneedsu.

Mihlee lassitaji! taggad nu esmu sen jau sawa mihlä dsintene, un dshwoju starp saweem raddeem, drangeem un passifstameem un pahrdohmaju wissu, ko sweschäsemes dabuju redseht. Sirfuigi luhsu par launu neneit, ja es nebuhtu deewsgan labba un gaifchä wassodä sawas dohmas faraktijis. Sinnu gan ka daudsi buhs juhsu pulka kas dauds tahlakas weetas un semmes pahrstaigajuschi, un dauds swarrigakas leetas peedshwojuschi ne ka es, bet daudsi to til sawa finnashanä paturr un saweem brahleem to negribb ne pastahstift. Remmeet tad par labbu scho mannu passlimmigu aprakstu. Dohmaju ta pee fewihm: Ko tas lihds, kad septinas waska swezzes degg, bet wissas appaksch puhra? kas sinn waj manna patumscha ellas lampina arri schim tam nefvehs kahdu goismas starrinu atmet? To laj Deewä dohd!

C. Trautmann.

Keisareenes Katrihnes fattuna kleite.

Katrihne bij Kreewusemmes Keisara Pehtera ta Leela laulata draudsen. Winna sawa laulata drauga dabbu jaur jaurim pasifdama winnam raudsija wissadä wihsa pa prahtam isdarriht un jaur to patti daschu preeku un gohdu peedshwoja.

Keisars kahdu deenu zaar pilsehtu braukdams kahda koufmanua bohti pamanna smukku raibu kattunu, kas winnam parleeku patibk. „To es sawai Katrihnei pahr-weddischu,” winsch fazzija un — peeturreja. Sawä pilli atpakkat atbrauzie winsch to drahns gabbalu eedewa sawai laulata draudseni, kas ar leelu preeku un pateizibu to fanehma un apleezinaja, ka smuklaku nekad ne-effohr redsejusi. Keisara dshwachanas deena wairs nebij tahlu. Winna patwhelesa, laj no ta kattuna lihds tai deenai preefsch winnas kleiti paschuij.

„Augsta majestet, Jubs tatschu tahlä gohda-deenä kattuna kleiti newalkaseet?” Keisareenes gohdadahma fazzija.

„Kapebz ne?” Katrihne atbildeja. „Tas prastakais audeklis no manna laulata drauga rohkas irr preefsch mannihm wairahf wehrt ne ka dahrgaka Perishas drahna.”

Kä teikts, ta darrichts. Keisareene Katrihne turreja wahrdnu. Winna Keisara dshwachanas deenä tai kattuna kleite gehribusees eenahza sohle, kur Keisars un dauds augsti weesi bij fapulzejusches. Pehteris to pamanijis preezajahs lohti, un par tahlu mielu firdi sawu laulatu draudseni wissu augstu weesi preefschä apkampa un ar mihligeem un faldeem wahrdeem apleezinaja,zik augsti winsch to zeenihojt un mihlejoht.

Ta tikkai bij kattuna kleite, un nekahda dahrga. Preefsch Keisareenes kattuna kleite? — ja — un winna par to preezajahs un pateizahs.

Mihla lassitaja, waj buhtu arri Tu gattawa Keisareenes preefschishmei pakaldsichees? Waj bubs preeziga un pateiziga, kad Taws wihrinch us kahdahn kahsahm jeb krisfibahm Tew kattuna kleiti noviks? Waj warresi sawai draudseni, kad ta us Tewihm fazzibs „uja. Tu tatschu tanni gohda-deenä kattuna kleiti ne-gehrbsi” — tohs paschus wahrduis atbildeht, ko Katrihne sawai gohdadahmai atbildeja? — Ja to spehji, tad tee-scham buhs laimiga. Tad ir Tu daschu preeku un gohdu peedshwoji. Taws wihrinch Tewi zeenihs un mihlehs, jo — mi hlestiba dsemrina prettimihlestibu!

H. D. B.

‘Ka labbi ohsch?’

Laimes mahte manni jautaja, puschtinu fneegdama, ko schibis deeninas fedjusches. Puschtis gan irr, bet smalla tam sawoda. Svredeet paschi!

Schibdu deggis falikhst ar fainneku un dohd tam brandwihna wahti us pilsehtu west, bet fwehtdeen ja-isbrauz. Ko nu laj darro? Grehks gan buhtu fwehtdeenenä pernas eet, bet brandwihna wahti atschaht, arri grehks, ka tehwi tehwi falka. Taifahs tad zellä. Saimneeze, gohda mabte, palaisdama paschulst: „Mutsheli eelikkü, kur tad eeleesi, kad pahrimehrs taftohs?!” Wihrs gabbalu pabrazis, pamett ozis us wahti, reds arri mutsheli schurp un turp wolstamees. Sirds tam eeschehlojabs. Wahte salda peenina pilna, ka stena ween, un behr-

nisch — tam tulisch wehderisch, kas par to laj gahda? Bet par ko tad gan Deewinsch swahystinus pafaulē laidis? iswell un sprausch fahnōs: „es tew gan dohshu, behrninu nesihdiht.“ Leek muzzinu pee mahtes kruhtihm un sihdina un sihdina, kamehr nahk jau pa muttiti at-pakat. „Nu, behrns, nu effi klußu!“ Bet kur nu behrneli laj nogulda? Meschā? zits pa pehdahm pee-ees klah, waj tad sagtu truhfſt? Krohga steddele, suhdos? Zetta laudis redsehs. Kur tad? A re, wezza darwdeggza mahjele zellmallā, eedohschu tam, lihds atpakkat braulschu. Bij wokkara laiks un wezzais mihti sanehma, pasunna jau tahdus, kas ar pilnu paduffi leen, atslehdsa lahdi un eelikko muzzinu eekschā un aifflehdſis uſluppina ja putras stanki wirſu un fazzija: „Te ta irr drohſcha kā welw.“ Atpakkat braukdams wihrs atkal eekschā un luhs loj nu ſcha mantinu isdohdoht. Dobuhn arri, iswell wehl 10 kop. no fulles un eedohd wezzajam par ustizzigu glabbaſchanu; ſteidahs nu probjam. Gabbalinu vabrauzis manna, ka laiks duhſchu uſtaifht, panemim naſi, iswell ſpunditi un rauj pilnu mutti. „Kad tew piſſis, thiſi kā no pumpja.“ Welt wehl, uhdens, kas uhdens. Wihrs, wezs teesneffis buhdams, fahk nu pa galwu, kaffidams tſchamdiht, ko gan pehz liklumeem ar tahdu blehdi laj dorra, kas gohda wihra labbumu tā apriji. Dohma un dohma, eefchaujahs prahā „vaga, vaga, kā wiſch man, tā es zittom.“ Atſneefs pirmo frohgu, wedd frohga pappu aikrahſni un poftahſta, lahda tam prezze. Pappus tuhliht gattawſ, panemim mutſcheli, traiku buhſchoht zittā reisā dabuht. Wihrs panehmis jauno trihs rubku gabbalu brauz uſ mahjahn. Krohga pa brihdi ee-nahk 4 ſaldati, prahha ſtohpū, laj makha ko makfa, bet ſpirku laj dohdoht. Pappus attaifa muzzinu un peeleij traiku. Bet ak tu brahliht, wezzais Twans eenchmis muttē, laiſch lahdinu frohga tehwam azis un „brihž“ ar rohku dohđ Kreewu bunburi pappam gar aufhlm, ka affarās rit. Sahl nu kautees. Pa laimi pagasta wezzakais ar medalli pee kruhtihm, peebranza pee frohga un iſchekhra dumpineekus. Bet kas tad ar faimneku? Tam ſawi naggi. Seewa prahha: Kur ellē mutſcheli? Wihrs fahk ſtohmitees, ſeewa fahk lahdeht. Meerinadams wihrs iswell un rohda naudas gabbalu, bet ak tu juppis, nau nekas wairahk, kā wihra puddeles aplikums. Nemmahs nu rahtees, drihs abbi mattos, kamehr ſaimei ja-eet glahbt. Suhdahs wehl ſchodeen.

Waj tee nau gohda laudis? ſakket paſchi. Kur tahdi dſhwo un kur reis dſhwohſ, kad ſcheit buhs mirruschi, to ſinn it fmalki

Wisdegguns.

Wiſjaunaſahs ſinuas.

Mafkawas Kreewu awife ſiano, ka no teem tur dſh-wodameem ſchihdeem diwi jauni zilweki ſawu Mohsus tizzibu atſlabjuſchi un peenehmufchi greeku-kattolu tizzibu. Abbi pee lahda Kaufmanna bijuſchi darbā. Weens par

bohtſelli, ohtre par ſkohlmeiſteri. Abbeem bijuſi knappa pahrtiſchana, tadeht ka deewšgan mas pelnijufchi. Jau-nakais uſ tahm dohmahm nabzis greeku-kattolu tizzibu peenamt, eet pee lahda Kaufmanna wahrdā R. un luhs, waj wiſch newarretu wiſanom par kruſtehwu nahkt. Kaufmannis labprah ſpohlaſs un ſchidinich tohp kriſtihts. Winnu beedris arri tapat darrija. Abbi nu irr kriſti un dſhwo pee ſawa kruſtehwu.

Liverpolē 12. April (31. Merz). No Brasilijs damſkuggis ſcheit ſinu atneſſis, ka Lopez eſſoht nokauts un tahdā wiſe kach ſtegilijs nu eſſoht pabeigts.

Rihgā 3. April. Walkar pehz puſdeenaſ ſikkai retti ledus gabbali fahka kustetees, uſ walkaru jau wairahk un ap puenakti leels pulks ledus gobbalu ſaspeedahs kohpā, zaur ko uhdens wairahk pehdas fazejhahs.

No Telgawas. Iſgahjuſchi nedet uſ Katrihnies kappem kahds nedihws jaunpeedſimmis behrniaſch atraſts. Pee iſmekleſchanas iſrahdijes, ka behrninich gan dſhws peedſimmis, bet tappis noschnaugts. Atkal jau lahda beklauinga launa ſirds ſawu launu ſlehpama newainigu dſhwibinu nogallinajuſi. Deewš ſcheligaſis laj paſarga no tahdahm elles-mahtehm!

H. D. B.

A t b i l d a s.

Laj malbifchanabs nebuhtu, Wisdegguns laffitajus mihi ſuhdi, laj jelle nedohma, ka tee wahrdi 11. nummura grīb aijmenti nowaddus, ko par Tillenekeem waj Raibenekeem ſauj, bet ice wahrdi, ka jau ſtudibus wahrdi grīb wiſus tohs nowaddus aift, kur laudis wehl kā meschā kerti un kur dſhwe wehl deewšgan raihī eet.

J. B. — D. Juhsu rakts „par vahwesta nemaldbu“ man nelelaſs derrigs vrecki muſbu awiſehn, laudis bei wiſas veerabdiſchanas ſinn un reds, zit lohti arri vahwesta maldahs. Kad ſchin warretu tahdus raktsus peefuhtih!

Labbibas un pretſchu tirkus Telgawā, tanni 4. Aprili, Rihgā, tanni 28. Merzi un Leepajā, tanni

21. Merzi 1870. gaddā.

Mafkaja par:	Telgawā.	Rihgā.	Leepajā.
1/3 Tſchettu. (1 puhrū) rudsu	2 r. 50 f.	2 r. 75 f.	2 r. 50 f.
1/3 " (1 ") ſweefchu	4 " — "	4 " 75 "	3 " 70 "
1/3 " (1 ") meechu	2 " — "	2 " 20 "	2 " — "
1/3 " (1 ") ſuju	1 " 15 "	1 " 15 "	1 " 15 "
1/3 " (1 ") ſicru	2 " 50 "	3 " — "	2 " 50 "
1/3 " (1 ") ruyju rudsu mitſu .	2 " 50 "	2 " 25 "	2 " 50 "
1/3 " (1 ") bihdeletu	3 " 75 "	4 " — "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") ſweefchu mitſu .	4 " 20 "	5 " 50 "	4 " 50 "
1/3 " (1 ") meechu putratim .	3 " — "	2 " 75 "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") farotteti	1 " 10 "	— " — "	1 " — "
10 pudu (1 birklau) ſeena	3 r. — f.	4 r. — f.	3 r. — f.
1/2 " (20 mahrž.) ſweesta	4 " 20 "	5 " — "	4 " — "
1/2 " (20 ") dſelles	1 " — "	1 " — "	— 90 "
1/2 " (20 ") tabaku	1 " 40 "	1 " 25 "	1 " 60 "
1/2 " (20 ") ſchekhtu appiu .	6 " — "	— " — "	7 " — "
1/2 " (20 ") frohha linnu .	2 " 75 "	2 " 50 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") brakka	1 " 75 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1 muzzu linnu fehlu	9 " — "	9 " — "	— " — "
1 " ſiklu	13 " — "	13 " — "	14 " — "
10 pudu farfanas fahls	6 " 75 "	6 " 25 "	— " — "
10 " baltas ruyjas fahls	6 " 60 "	6 " — "	5 " 50 "
10 " " ſimalkas fahls	6 " 50 "	6 " — "	4 " 50 "

Latv. Awiſhu apgahdataje: J. W. Salranowicz.

